

NOVÁCIK *Chemik*

● Mesačník regionálnych zaujímavostí ● august 2009 ● číslo 8 ● ročník 10 ● zadarmo ●

Augustová odstávka

strana 3

Orangutan Momo

strana 5

Veža kostola prehovorila

strana 7

Najväčšia banská tragédia

▲ Slzy a plač sa na poslednej rozlúčke s 20 baníkmi ozývali na námestí v Handlovej.

Foto: M. Svitok

V pondelok 10. augusta ráno zmena už pokročila, keď vo Východnej šachte handlovskej bane nastal obrovský výbuch. Podľa svedkov kúdol dymu vyrazil aj z pomerne vzdalenej vetracej šachty. Pri výbuchu banských plynov v jedinej sekunde zahynulo 20 baníkov a banských záchranárov. Deväť chlapov, ktorí pracovali ďalej od výbuchu, tlaková vlna ľahšie zranila. Je to v histórii najväčšia banská, ale aj priemyselná tragédia na Slovensku.

Príčiny vyšetruje polícia, ale odpoveď na otázku prečo nastal taký mohutný výbuch musí predovšetkým dať vyšetrovacia komisia, ktorú v zmysle banského zákona zriadil Obvodný banský úrad v Prievidzi. Sú v nej odborníci z celého Slovenska, ale posudky a stanoviská vypracujú aj zahraniční experti.

Niekoľko dní pred haváriou

začalo sa v jednej z chodieb, kde už ukončili ťažbu, prehrievať časť ponechaného sloja. Objavila sa takzvaná zápara, ktorá vzniká dlhodobou oxidáciou uhlia. Handlovské uhlie je totiž kvalitné, výhrevnosťou podobné čieremu uhlíu a na záparu značne náchylné. Situáciu najskôr riešili bežní baníci, ale nepodarilo sa im to. V pondelok ráno zistili, že v tých miestach vznikol otvo-

rený oheň. Preto povolali banských záchranárov, ktorí mali v tom čase pohotovosť v Hlavnej banskej záchrannej stanici. Tí nastúpili na hasenie požiaru. K dispozícii mali kyslíkové dýchacie prístroje. Približne o pol desiatej hlavný dispečing stratil s ich základňou akékoľvek spojenie.

Do Handlovej prišli predseda Robert Fico, minister hospodárstva Ľubomír Jahnátek a minister vnútra Róbert Kaliňák. Okamžite sa začalo s vyšetrovaním tragédie. Oheň sa však medzitým ešte viac rozohrel a banským záchranárom, ktorí sa v podzemí striedali nepretržite, sa poda-

opkračovanie na 2. strane

Volby 2009

Uznesením konferencie základnej organizácie odborov NCHZ, ktorá sa uskutočnila v apríli 2009, bolo uložené predsedovi a podpredsedovi základnej organizácie zabezpečiť voľby na predsedu dielenského výboru, členov dielenských výborov a členov odborového výboru základnej organizácie a voľby na funkciu predsedu a podpredsedu základnej organizácie odborov na volebné obdobie 2009 2014.

Voľby do dielenských výborov na funkciu predsedu DV, člen DV a člen OV ZO sa uskutočnia od 7. septembra do 14. septembra 2009. Kandidátne prihlášky sa odovzdávajú v priebehu mesiaca august príslušným volebným komisiám.

V dňoch 25. septembra až 5. októbra 2009 sa uskutočnia v zasadačke odborového výboru voľby na funkciu predsedu a podpredsedu základnej organizácie odborov pri NCHZ. Prihlášky na tieto funkcie sa odovzdávajú do 17. septembra 2009 na sekretariát ZO odborov. V prípade rovnakej počtu hlasov u dvoch kandidátov sa najväčším počtom hlasov sa uskutoční 2. kolo volieb, ktoré je naplánované v termíne od 7. do 12. októbra 2009.

Novozvolení funkcionári si 13. októbra 2009 na konferencii základnej organizácie odborov, ktorá sa uskutoční v Kultúrnom centre mesta Nováky, zvolia členov Revíznej komisie a budú oboznámení o pripravovanom V. Zjazde Odborového zväzu chémie SR, ktorý sa uskutoční vo Svite koncom novembra 2009.

Ivan GRNÁČ
podpredseda ZO

Najväčšia banská tragédia

Pavol ČAVOJSKÝ (53)

Pavol DOBIŠ (39)

Vladimír GAJDOŠÍK (46)

Vladimír GAŠPAROVIČ (47)

Peter GÜRTLER (29)

Milan HINCA (50)

Roman KOLÁR (42)

František KOLESA (35)

Boris KOPRNA (47)

František KRIZSÁK (50)

Roman KUBÁLEK (48)

Miroslav KURCINÍK (48)

Miroslav MADAJ (42)

Ludovít MORAVČÍK (53)

Róbert NAGY (48)

Róbert ONDRUŠKA (48)

Peter PÚPAVA (40)

Róbert RÉG (38)

Július UJČEK (43)

Roman ZAMEC (41)

Česť vašej pamiatke !

dokončenie z 2. strany

rilo telá obetí dostať von až po troch dňoch. Museli pri tom prekonať veľké teploty prostredia, ktoré dosahovali aj viac ako 60 stupňov. Napokon museli požiariško priestorovo uzatvoriť a ochladzovať tekutým dusíkom, ktorý sa odparuje pri teplote 196 °C. Vstúpiť do tohto uzatvoreného priestoru bude možné až po niekoľkých mesiacoch.

Po baníkoch zostalo dovedna 40 sirôt. Tragédia otriasla nielen celým Slovenskom, ale sústrastné telegramy a kondolencie prišli od hláv viacerých štátov i predstaviteľov Európskej únie. Vláda vyhlásila 12-hodinový štátny smútok. Za obeť slúžil zádušnú omšu v handlovskom kostole biskup Rudolf Baláž. Predstavitelia vlády, všetci príbuzní, priatelia a celá verejnosť sa zo zosnulými baníkmi rozlúčili posledným Zdar Boh! na spoločnej rozlúčke na Námestí baníkov v Handlovej. Bane i mesto zrušilo oslavy Dňa baníkov a 100. výročia

priemyselnej ťažby uhlia. Namiesto nich bude ďalšia zádušná omša a pietny akt pri pamätníku obetí banských havárií vo všetkých baniach na hornej Nitre od začiatku ich histórie. Do mramoru je tam teraz vytesaných 467 mien.

S hlbokým zármutkom prijali správu o obrovskej tragédii, ktorá sa stala vo Východnej šachte Bane Handlová aj vedenie a zamestnanci spoločnosti Novácke chemické závody, a.s. Nováky.

Na znak úcty všetkým zosnulým baníkom a bankým záchranárom položil kyticu kvetov k pomníku, na hromadnej rozlúčke, ktorá sa konala na Námestí baníkov vo štvrtok, 20. augusta 2009, predseda predstaviteľstva našej spoločnosti Ing. Miroslav Šuba. (prš, lw)

▲ Na rozlúčke s obeťami nešťastia v Handlovej prišlo vyše 5 000 ľudí.

Foto: M. Svitok

Metrológia je veda o meraní. Meranie je dôležitým prvkom v hospodárstve v priemysle, poľnohospodárstve, obchode, službách, životnom prostredí, zdravotníctve a v ochrane spotrebiteľa. Poznatky o metrológii sú známe už z histórie. Napríklad staviteľia pyramíd v Egypte používali pri ich stavbe dĺžkové miery.

O dôležitosti metrológie svedčí aj skutočnosť, že je táto oblasť regulovaná zákonom. Zákon o metrológii slúži na zabezpečenie jednotnosti a správnosti merania. Teda, aby napr. 1 kg predstavoval rovnakú hmotnosť ako v Bratislave, tak v Košiciach, aj v Prievidzi a aby táto hmotnosť skutočne zodpovedala 1 kilogramu. Zákon o metrológii definuje určené meradlá, čo sú meradlá zákonom určené na povinnú metrologickú kontrolu, alebo posúdenie zhody. O zaradení meradla do skupiny určených meradiel rozhoduje jeho použitie pri meraniach súvisiacich s platbami, pri ochrane zdravia, bezpečnosti, majetku a životného prostredia, pri príprave spotrebiteľsky balených výrobkov, v iných oblastiach verejného života, kde môžu vzniknúť konfliktné záujmy na výsledku merania alebo kde nesprávne výsledky merania môžu poškodiť záujmy fyzických osôb, právnických osôb alebo spoločnosti a pri meraniach, ak tak ustanovuje osobitný predpis. S meradlami určenými sa stretávame ako pri pracovnej činnosti v našej spoločnosti (napr. váhy používané pri expedícii produktov), tak aj v bežnom živote (vodomery, elektromery, plynomery v domácnosti, tlakomery na meranie tlaku krvi, teplomery na meranie telesnej teploty u lekára). Tieto meradlá musia byť v určených intervaloch predkladané na overenie.

Oblasť metrológie ktorá nie je regulovaná zákonom je oblasť používania pracovných meradiel. Aj keď táto oblasť nie je regulovaná zákonom, neznamená to, že pracovným meradlám nemusíme venovať žiadnu pozornosť. Každý

pokračovanie na 3. strane

Metrológia v praxi

dokončenie z 2. strany

vyrobený produkt má stanovené kvalitatívne parametre, ktoré musí spĺňať. Predpokladom k tomu, že vyrobíme kvalitný produkt, je dodržanie predpísaných parametrov technologického procesu. Ak chceme zistiť parametre produktov, alebo technologických procesov, musíme ich merať. Dôležité je, aby získané výsledky meraní boli správne a dostatočne presné. Musíme mať istotu, že použité meračlá a meracie prístroje spĺňajú technické a metrologické požiadavky ktoré sú pre ne stanovené. Meracie procesy v ktorých sú meračlá a meracie zariadenia použité musia byť riadené. Aj v požiadavkách na systém manažérstva kvality a systém environmentálneho manažérstva je stanovená nutnosť používania kalibrovaných meračiel a meracích zariadení. Preto máme v systéme metrologického zabezpečenia definované, že všetky meračlá a meracie zariadenia ktoré majú vplyv na kvalitu, bezpečnosť pri práci, ochranu zdravia a životného prostredia podliehajú pravidelnej kalibrácii, alebo kontrole presnosti. Zárukou správnych výsledkov merania nie je však len overenie alebo kalibrácia meračiel a meracích zariadení, ale aj ich udržiavanie v náležitom technickom stave a správne používanie užívateľom a priebežná kontrola počas periódy overenia, alebo kalibračného intervalu.

Politika kvality našej spoločnosti ako prvoradú úlohu stanovuje uspokojovanie požiadaviek našich obchodných partnerov ako nepretržitý proces potrebný pre vytváranie a udržiavanie imidžu našej spoločnosti ako dôveryhodného a spoľahlivého partnera. Starostlivosť o meračlá a meracie zariadenia a cieľavedomé riadenie meracích procesov sú významné faktory ovplyvňujúce plnenie tejto úlohy.

RNDr. Peter Fabian
podnikový metrológ

Z knižnice

„Sú tri druhy nevedomostí: keď sa nevie nič, keď sa vie niečo iné, než treba vedieť a keď sa nevie dobre, čo sa vie.“

Generálne a stredné opravy počas odstávky

Augustová celopodniková odstávka bola v tomto roku naplánovaná v dňoch 10.-14.8. 2009 s pokračovaním prác do 20. 8. 2009 vo výrobe VC z EDC a VC z acetylénu. Karbidová pec (KP) č.1 bola odstavená v čase 10.8.-19.8.2009 a KP č.2 v čase 11.8.-14.8.2009. Počas CPO boli zrealizované plánované hlavné ciele, t.j. generálne a stredné opravy, ale aj ostatné nevyhnutné opravy, kontroly a revízie strojno-technologického zariadenia. Na všetkých závodoch prebehli vo výrobných aj čistiace práce zariadení, potrubí, výmenníkov a chladiacich okruhov.

V oblasti M a R techniky bola zabezpečená kontrola, čistenie, výmena a kalibrácia vybraných zariadení M a R a kontrola signalizačných a blokovacích okruhov.

Obdobne prebehli kontroly, revízie a opravy elektrozariadení, rozvodov pary, kondenzu a vôd na „Energetike“.

Z hlavných cieľov a najdôležitejších prác a opráv je potrebné spomenúť na závode chémiá GO 4 - och ks elektrolyzéroov a výmenu štyroch sád krátkospojovačov. Bolo zrealizované zapojenie pracovnej veže chlóru po GO výstelky, výmena koncového stupňa na technologickom zariadení výroby chlomanu sodného a výmena laminátového potrubia prítokovej soľanky na elektrolyze Ms 200 300 v dĺžke cca 80 m.

Najväčší objem odstávkových prác bol zabezpečovaný na závode plasty. Bola zrealizovaná oprava

absorbéra pracovnej linky výroby VC z acetylénu výmenou 2-och dielov kyselinového absorbéra, rekonštrukcia akumuláčného zásobníka chladu -32°C kde bolo zabezpečené premeranie hrúbok stien zásobníka, výmena nárvkov vstupov a výstupov, odizolovanie a nová izolácia. Generálna oprava absorpčnej veže technologické termickej likvidácie odplynov (TLO) spočívala v oprave netesnosti spodnej časti absorpčnej veže (pogumovanie, vyloženie protikyselinovým obkladom). V prvej etape rekonštrukcie plynojemu TLO bola zrealizovaná oprava príslušenstva plynojemu a doplnenie požiadaviek na MaR techniku v zmysle legislatívnych požiadaviek. Na regeneračných systémoch vinylchloridu bola zrealizovaná rekonštrukcia rektifikačných kolón t.j. opravy a doplnenie technológie v zmysle projektu úpravy

▲ Realizácia výmeny koncového stupňa na technologickom zariadení výroby chlomanu sodného.

technologíe na dvojkolonnej destilačnej proces. Práce na HCl kolone a odvodňovacej kolone výroby VC z EDC obsahovali demontáž, vyčistenie, opravy a montáž vnútornej zostavy uvedených kolón.

Na závode karbidu patrili k najdôležitejším prácam a opravám: výmena - riadiaceho systému triediarne, keď v tom čase boli odstavené obe karbidové pece, SO odpichových otvorov KP č.1, výmena výstupnej komory sušiackej pece koku B a GO korečkového elevátora vápna.

Nábeh výroby po odstávke bol zvládnutý bez vážnejších problémov v zmysle plánovaného časového harmonogramu. Elektrolyza a chlórpracujúce prevádzky nabehli s miernym časovým predstihom. Náležitá pozornosť sa venovala priebehu odstávkových prác a príprave na nábeh kľúčového technologického uzla výroby VC/EDC. V priebehu nábehu sa podarilo úspešne vysporiadať s drobnými poruchovými stavmi, ktoré nie je možné pri zložitosti výrobného zariadenia vylúčiť.

Odstávkové práce boli zrealizované pracovníkmi našej údržby za pomoci časti pracovníkov z výrobných prevádzok a externých brigadnikov. V minimálnom rozsahu boli niektoré práce realizované aj externými firmami.

Na záver chceme poďakovať všetkým zainteresovaným zamestnancom, ktorí pripravovali a realizovali odstávkové práce a nabiehal výrobu po odstávke, za dobre vykonanú prácu.

Ing. Jozef TRUCHAN
vedúci ORVBP

▲ Generálna oprava elektrolyzéra č.40

▲ Stredná oprava odpichových otvorov na karbidovej peci č.1

*** BLAHOŽELÁME ***

20 rokov práce

Mária KOŠIANOVÁ (ved.TÚ)
 Ing. Želmíra KIŠACOVÁ
 (odd.obch.služ.)
 Ing. Jozef MINICH (predaj)
 Jarmila KORENAČKOVÁ
 (z.plasty)
 Ing. Tibor ŽIAK (ORK)
 Jana SVÍTKOVÁ (ORK)
 Ing. Tibor BOHŇA (NCHZ
 Energetika)

25 rokov práce

Gabriela MOTÚZOVÁ (ORK)
 Miroslav KLEMAN (z.plasty)
 Ing. Želmíra MRAFFKOVÁ
 (odd.person.)
 Ing. Daniel KUČERKA (MAKS-D)
 Ing. Marián HLUZÁK (NCHZ
 Energetika)

30 rokov práce

Viera MONDOČKOVÁ (ORK)
 Ing. Juraj LAUKO (OIT)

35 rokov práce

Anna KAZÍKOVÁ (ÚRlaÚ)
 Lubomír HARMADY (z.plasty)
 Ing. Július HVEZDA (z.plasty)
 Ing. Štefan BEŇADIK (OIT)
 Jozef BESEDA (z.chémia)
 Jaroslav ŠNIRC (MAKS-D)

40 rokov práce

Pavol HOMOLA (ASRTP)

50 rokov veku

Stanislav BENKO (ASRTP)
 Július MALINIÁK (z.plasty)
 Ing. Soňa OKRESOVÁ (predaj)
 Ing. Soňa TRUCHANOVÁ
 (ORK)

55 rokov veku

Jozef ĎURČO (z.chémia)
 Viola BILKOVÁ (ORK)
 Lubomír ŠESTÁK (z.plasty)
 Jozef LETÁK (z.plasty)
 Ing. Vojtech GOGA (ORVaBP)
 Marián SOLGA (z.karbid)
 Ing. Igor VALENT (OTR)
 Stanislav ŠIMORKA (OSS)
 Marta KLEMENTOVÁ (LARF
 NOVA)

60 rokov veku

Jozef HÝROŠŠ (z.plasty)
 Ludovít RIZIKY (z.plasty)
 František BARTOŠ (z.plasty)
 Peter JECKEL (z.plasty)
 Peter ŠTANGA (LARF NOVA)
 Jozef CHALMOVSKÝ (LARF
 NOVA)

Odchod do dôchodku

Ján MULLER (ORVaBP)
 Viera SLÁVIKOVÁ (OOŽPP)

-rch-

Stretnutie na Vinnom jazere

Novácke chemické závody, a. s. Nováky patria k zakladajúcim členom Spoločnosti údržby, výroby a montáží podnikov chemického, farmaceutického a papierenského priemyslu (skratka „SUZ“). SUZ bola založená v roku 1994 ako sekcia pri Zväze chemického a farmaceutického priemyslu (ZCHF) a od roku 2003 pôsobí ako samostatný subjekt, člen ZCHF i Slovenskej spoločnosti údržby (SSÚ).

Poslaním a hlavným zameraním SUZ je vytváranie optimálnych podmienok pre rozvoj, ochranu a presadzovanie záujmov svojich členov v oblastiach:

- údržba hmotného investičného majetku
- výroba a montáž technologických zariadení v častiach strojárstva, elektrotechniky, merania a regulácie, automatizovaných riadiacich systémov a stavebníctva.

V orgánoch SUZ majú zastúpenie aj NCHZ. Funkciu predsedu dozornej rady vykonáva Ing. Vladimír Jančík, vedúci odd. správy údržby (na obrázku hore sediaci).

Ostatná konferencia SUZ sa konala v malebnom prostredí Vinianskeho jazera pri obci Vinné neďaleko Zemplínskej šíravy. Garantom

konferencie bola spoločnosť CHEMSTROJ, s.r.o. Strážske.

V úvode vystúpil Ing. Štefan Petkanič, generálny sekretár ZCHF (na obrázku hore). Prítomných oboznámil o súčasnej situácii v chémii, opatreniach vlády SR na

zlepšenie stavu a perspektívach vývoja. Na konferencii sa prezentovali firmy, ktoré sa podieľajú na dodávkach aj pre NCHZ. So zaujímavou témou „Dopad súčasného ekonomického vývoja na zamestnancov v rezorte, predpoklady a východiská“ vystúpil pán Juraj Blahák, predseda OZ Chémia. O bezpečnosti strojov v súlade s požiadavkami smerníc 2006/42/ES informovala Doc. Ing. Hana Pačaiová, PhD. zo STU Košice.

SUZ vydáva v rámci svojej činnosti „Informačného spravodajcu“, ktorý sa dostáva do rúk aj našim mechanikom a pracovníkom údržby. V spravodajcovi sú publikované odborné články, výňatky z prezentácií firiem a odborných tém, dôležité informácie a kontakty na dodávateľské organizácie. V blízkej budúcnosti bude organizátorom konferencie naša akciová spoločnosť.

Text a foto: Ing. V. JANČIK

▲ Účastníci stretnutia na Vinnom jazere.

Ladislav Szibilla a Nízkotatranská stíhačka

Štyridsaťpäťročný Laco je zamestnanec NCHZ a všestranný športovec. Poznáme ho ako basketbalistu a basketbalového extraligového rozhodcu, dobrého kamaráta, atléta - maratónca. Je známy svojimi netradičnými pochodmi.

Takými boli 16-dňová túra, 456 km Matra - Fatra - Tatra, pochod Ponitrianskou magistrálou z Nitry do Handlovej, či výstup na štyri kopce Hornonitrianskej kotliny Vtáčnik, Klak, Magura, Rokoš v prie-

behu 24 hodín.

Laco (vľavo) nezaprel dobrodruha a spolu s 21-ročným synom Andrejom vyskúšali aj júlový nultý ročník vytrvalostných pretekov pod názvom NÍZKOTATRANSKÁ

STÍHAČKA.

„Bolo to náročné podujatie hlavne na kondíciu, kde sme mali v čo najkratšom čase zdolať trasu dlhú 98,8 km po červenej značke z Telgártu na Donovaly, maximálne však za 30,5 hodiny. Stúpanie na trase bolo 5475 metrov a zas klesanie na 5376 metrov. Na vymedzenej trati bolo 6 kontrolných stanovišť - Kráľova hoľa, sedlo Priehyba, Čertovica, Chata pod Chopkom, Chata Ďurková a Hiadeľské sedlo. Tempo i prestávky si účastníci volili podľa svojich schopností. Podmienkou bolo dodržanie časových limitov na jednotlivých kontrolách. Súťažilo 25 dvojčlenných družstiev. Nasadili sme solídne tempo, na prvenstvo sme ani nepomýšľali. Cieľom bolo hlavne dôjsť do záverečného konca v stanovenom časovom limite“.... povedal Laco.

Szibillovci boli napokon v cieľi klašíkovaní na šiestej priečke.

Gratulujeme a želáme veľa športových úspechov.

- lw -

Zmizla dominanta Koša

V priebehu dvoch-troch sekúnd pred nedávnou navždy zmizla jedna z dominant obce Koš, 39 metrov vysoká šachťová budova takzvanej G - jamy, ktorá približne 20 rokov slúžila na farienie baníkov a dopravu materiálu do siedmeho ťažobného úseku Bane Nováky, odštepenej závodu akciovej spoločnosti Hornonitrianskych baní a. s. Prievidza (HBP).

Odstrel pripravili špecialisti firmy Demolex Košice v spolupráci z odborníkmi Hlavnej banskej záchranej stanice (HBZS) v Prievidzi. Na odstrelenie 11 ocelových nosníkov 137 tonovej ocelovej konštrukcie a hliníkového plášťa postačilo 24 kg priemyselnej trhavyiny Danubiť Geofex 2. Všetky nálože obalili špeciálnou geotextíliou a kovovým pletivom. Pred odstrelom početnými hliadkami i so psami zamedzili prístup zvedavcov k šachte v okruhu minimálne 250 metrov. Budova ľahla presne podľa predpokladov a nikomu sa nič nestalo.

Pre likvidáciu šachty sa baníci rozhodli pretože už splnila svoj účel. V tejto časti ťažobného poľa sú už sloje vo veľkej miere vydobyté, zostal však ochranný pilier, kvôli šachte, ktorý doteraz viazal približne dva milióny ton uhlia. Bane pôvodne uvažovali, že teleso G-jamy s priemerom asi 15 metrov zasypú. Bude však až do roku 2014 slúžiť ako vŕtáňne vetracie banské dielo.

Text a foto: (rmš)

Hrčka sa znovu ozve

V tomto roku si kultúra v Novákoch pripomenie významné výročie. Pred 50. rokmi bol otvorený dom kultúry, dnes Kultúrne centrum mesta Nováky. Tri desaťročia bol súčasťou kultúry v našom meste bábkový súbor Hrčka.

Je to už veľa rokov odvtedy, čo zmĺkli posledné slová ich hier. No v týchto dňoch súbor čaká renesancia. „V prvom rade je to Juraj Jaško, on prišiel s nápadom, Katka Súkeníková, Štefan Theis a ja,“ predstavuje mená oživovateľov bábkového súboru Hrčka v Novákoch Jarmila Tkáčová. A prichádzajú aj ďalší. Súbor vznikol v roku 1965. Na jeho počiatku stáli Valent Tkáč, Ladislav Hučko a ďalší novácki ochotníci, ktorým učarovalo bábkoherectvo. „K dlhoročným členom súboru patrili aj Juraj Jaško, Miloš Šiandor, Brigita Cmarková, teraz Kolompárová, Iveta Siváková, Katka Súkeníková a veľa ďalších, ktorých mená sa zapisali do takmer tridsaťročnej histórie súboru,“ spomína J. Tkáčová.

Súbor Hrčka poznali nielen v Novákoch, v bábkovej sále, ale aj v celom našom regióne, kde sa prezentoval svojimi hrami. Ba zašiel aj za hranice okresu, predstavil sa na prehlídkach v Púchove, Čadci i Banskej Bystrici. Všade tam, kde bol záujem o bábkové predstavenia. Odtiaľ si Nováčania prinášali aj ocenenia. „Napríklad za herecký výkon bola ocenená Katka Súkeníková, potom sa nám dostalo možnosti zapísať sa do „Knihy cti“ Matice slovenskej. Na okresných súťažiach sme pravidelne obsadzovali popredné miesta,“ vysvetľuje Jarmila Tkáčová, no jedným dychom zároveň dodáva, že najväčšou odmenou bol šťastný úsmev detí.

Za obdobie svojej existencie bábkový súbor Hrčka predstavil desiatky hier a po oživení v tejto tradícii pokračuje. „V týchto dňoch začíname nacvičovať hru O troch hudcoch. Pomaličky chystáme aj scénu a predstaví obnovený súbor verejnosti by sme chceli už v tomto októbri. Našou scénou sa opäť stala bábková sála, za čo vyslovujeme veľké podakovanie vedeniu KCMN,“ dodáva J. Tkáčová.

No a my želáme obnovenému súboru veľa úspechov.

-Erik Kližan-

Planý poplach

Zvukový efekt v okolí mesta Handlová pripomínajúci výbuch, ktorý bolo počuť pár dní po tragédii vo Východnej šachte vyľakal Handlovčanov. Bolo ho počuť aj v Prievidzi, Novákoch a dokonca aj v Trenčíne. Obyvatelia Handlovej krátko zalarmovali záchranné jednotky. Viacerí totiž tvrdili, že vo vzduchu sa rozpadlo lietadlo a jeho trosky dopadli v blízkosti sídliska Morovnianska cesta. Videli to vraj na vlastné oči. Po meste lietali sanitky, húkali hasiči. Hľadať trosky lietadla sa vydali desiatky ľudí. Novinári vydávali prvé „hodnoverné“ správy opierajúc sa o výpovede svedkov. Informovali už o obetiach a veľkých materiálnych škodách. Do Handlovej o dušu fujazdili televízne štáby, dokonca aj s prenosovými vozmi.

Napokon sa ukázalo, že to bol planý poplach. „Výbuch“ spôsobila nadzvuková stíhačka Mig-29, ktorá práve prekročila rýchlosť zvuku. Vtedy vzniká efekt, ktorý sa javí ako silný výbuch, to znalejší ľudia vedia. Po zhruba polhodine sa sanitky aj hasiči vrátili na svoje základne. So zveseným nosom odchádzali aj bulvári novinári. Niektorí by si zaslúžili obvinenie z trestného činu šírenia poplašnej správy, konštatovali rozumnejší Handlovčania.

(pre)

Orangutan Momo odcestoval

Do Zoo v Spišskej Novej Vsi previezli začiatkom tohto mesiaca Orangutana bornejského, 13-ročného samca Moma, ktorý bol miláčikom návštevníkov Zoo Bojnice i tamojších ošetrovateliek. Predtým ho však museli uspať, aby ho mohli umiestniť do prepravnej debne, pretože tento ludoop, by to sám neurobil.

Momo musel opustiť Bojnice, pretože už bol nadbytočný. Nemohol si splniť svoju pôvodnú úlohu, pre ktorú ho v roku 2003 do Zoo v Bojniciach priviezli z Francúzska. V Bojniciach začali ohrozený druh orangutana bornejského chovať ešte v roku 1993 a hneď sa zapojili do celoeurópskeho programu na jeho záchranu. V tom čase získali dve chovné samice zo Zoo v Kolíne nad Rýnom. Jednou z nich bola Nanga. Neskôr im priviezli aj mladého samca Moma. Po čase európsky koordinátor chovu orangutanov zistil, že Momo nie je čistokrvný, jeho stará matka bola skrížená s príbuzným druhom orangutanom sumatranským. Momo zostal síce žiť so samicami, ale aby ich neoplodnil, museli ho vykastrovať. Potom zostala v Bojniciach iba Nanga, ale na vhodného partnera čakala až do minulého roka.

Bojnická zoo vtedy získala 27 ročného samca Jaga z Maďarska. Moma preto museli izolovať. Spojenie s Jagom bolo úspešné a Nanga v máji tohto roka priviedla

na svet mláďa, prvé v strednej Európe. Preto začali hľadať pre Moma nové miesto. **Text a foto: (pre)**

▲ Transport uspatého Moma.

SPOMIENKA

„Kto živým chýba, žije“
M. Rúfus

Dňa 25. augusta 2009 uplynul jeden smutný rok od úmrtia nášho drahého manžela, otca a starého otca

Mareka PETRÍKA

z Nevidzian.

Nezabúdame, spomíname, stále si s nami!

Manželka Irena a dcéry Zdenka a Iveta s rodinami

... lekár radí ... lekár radí ... lekár radí ...

Opalujte sa pekne a bezpečne

Slnko je zdroj svetla a energie, a tým je tiež zdrojom a symbolom života, ale... dá sa opaľovať pekne a najmä bezpečne?

Dnes už väčšina ľudí vie, že slnečné žiarenie sa skladá z určitých zložiek žiarenia, ktoré výrazne poškodzujú pokožku, ale aj sietnicu oka. Zákerné na tom však je, že chorobné prejavy, čiže prejavy kožnej rakoviny, vzniknú často až po 60 až 120 tisíc hodinách pobytu na slnku.

Ženy veľmi nepríjemne vnímajú poškodenie kolagénnych a elastických vlákien kože, ktoré sa prejavuje tvorbou vrások. Poškodenie pigmentových buniek kože sa prejaví, v lepšom prípade, len presunmi pigmentu. Za najhoršie, najnebezpečnejšie poškodenie považujeme nádorové bujnenie buniek pokožky. Čím sme starší, tým častejšie sa nám na tele objavujú, najmä v miestach vystavených slnečnému žiareniu tieto zmeny.

A pre pobyt na slnku radíme: nevystavujte sa účinkom priameho slnka od 10 do 15 hodiny, nanášajte si ochranné prípravky aj keď ste v tieni, ošetrte si pery a nezabúdajte na oči, pri práci vonku a pri športových aktivitách hlavu chráňte prikrývkou, opálenie v soláriu nedostatočne chráni pokožku pred spálením sa na slnku.

MUDr. Radmila REITEROVÁ

Navždy nás opustili

Rady chemikov navždy opustili:

† † †

Rudolf URBAN

19.07.2009 vo veku 77 rokov.

† † †

Albín ZEISEL

12.08.2009 vo veku nedožitých

71 rokov.

† † †

Mária FERANCOVÁ

14.08.2009 vo veku 88 rokov.

† † †

František EIBEN

17.08.2009 vo veku 76 rokov.

† † †

Marta GÁBOROVÁ

16.08.2009 vo veku 86 rokov

(rch)

INZERCIA

• Dám do prenájmu trojizbový luxusný byt v Bojniciach, s rozlohou 98m² + balkón, kompletne zariadený, cena 550 Eur, vrátane energií. Prenájom možný od 01.09.2009.

Kontakt: 0905 604 044.

niečo pre zábavu ... **TAJNIČKA** ...

J. Poliak	Tipov. súťaž	Boh lásky	Nevykal	Hliník	○	Verdiho opera	Horár	Tiež	Pocha-bosť	○	Silák	Nočný podnik	Inak povedané	Jaternica	Vodca kozákov
Úzka doska					Muž. meno Nobélium					Ta aj on					
1. časť tajničky										Umelec. tanec Mesto nafty					
Prúd				Čes.polit. strana Sibir. rieka			Zbúrala Švajč. mesto								
Plúžil				Rus. rieka Natlačila								Cieľ (ang.) Ústr. komis. odborov			
AIDA ALPARI AROSA	Žen. meno	Iba Starý národ			Dedičstvo Časť čiapky						Časť tváre Chem. prvok				
Na to miesto			2. časť tajničky ŠPZ Pezínok										Osob. zámeno Kilometer		
Hodnota ceny papierov							Zvrat. zámeno Holo			Súper Voj. jednotka				Prever	Tuhá hmota
Plodina				Srst' ovce Násyp					Plný titul Aha			Nápoj Dravý vták			
Argón			Buničina Neón					Ohlasuj Opica (skr.)						Valuta Osob. zámeno	
Čistič okien						3. časť tajničky									
Žen. meno						Nie tak					Opar				

3 x žité tričko NCHZ

Vylúštenú tajničku vystrihnite, vyplňte svoje meno a adresu a vhodte do schránky na hlavnej vrátnici alebo vo vestibule podnikového stravovacieho zariadenia pod názvom "KRÍŽOVKY" do 15.09.2009.

Meno a priezvisko: _____

Adresa (Pracovisko): _____

Tajnička z č. 8/2009 znie: _____

Vyhodnotenie krížovky z č. 7/2009

Znenie: "Blázon chodí nahatý, aby umrel bohatý."

Výhercami sa stávajú:

Dušan BARTA (z.karbid)

Štefan HORNIÁK (z.karbid)

Dagmar BOGUSKÁ (OCN)

Ceny si môžete vyzdvihnúť na č.t. 4663. Gratulujeme!

Ostatní neváhajte a zapojte sa do súťaženia! (Iw)

Výzva k pionierskym skupinám

(Za hrst' histórie, LXIV. časť)

„Pionieri a pionierky!“ Takto začala výzva, ktorú v roku 1959, pri príležitosti 15. výročia Slovenského národného povstania, prostredníctvom novin vyhlásila Skupinová rada Pionierskej skupiny SNP I. Osemročnej strednej školy v Novákoch. Tak sa vtedy nazývala dnešná základná škola.

Pionieri, čiže členovia jedinej štátnou mocou zriadenej a viac menej povinnej detskej a mládežníckej organizácie, novácki pionieri, výzvu adresovali podobným skupinám v okrese. Dôvod na to mali pádny. „Komu inému, ako Sovietskemu zväzu a našej rodnej KSC môžeme vďačiť za náš dnešný radosný život. Zato, že

dnes žijeme tak radosne, musíme sa i my, najmladší budovatelia socializmu - pionieri odvdáčiť nášmu štátu.“ Pionieri sa zaviazali, že v nasledujúcom roku odpracujú 3000 brigádnických hodín na poľnohospodárskom družstve a pri skrášľovaní okolia obce, nazbierajú 25 t železa a 2,5 t papiera, navčičia divadelnú hru s pioniermi, usporiadajú Zimnú spartakiádu s rôznymi pretekmi. Za účelom rozšírenia svojho, síce jednostranného obzoru vedomostí chceli zorganizovať besedu s veliteľom Hornonitrianskej partizánskej brigády o SNP, s účastníkom zájazdu o Sovietskom zväze, besedy v každej triede so starými členmi KSC a partizánmi, najlep-

šími pracovníkmi patronátneho závodu a besedu o knihu Timur a jeho družina. Aj vo svojej pionierskej organizácii sa chceli presadiť. Plánovali, že 25 z nich získa odznak „Mladý turista ČSR“, 100 splní podmienky odznaku PPOV, 80% splní podmienky výchovného systému „Čo má vdieť a poznať pionier“ a 80% pionierov zo skupinovej rady nováckej školy malo získať červenú hviezdičku „Mladý budovateľ“. Spolu 13 úloh.

Aj takto kedysi trávil čas detí a mládež v Novákoch. Možno sa nad týmito riadkami viacerí pousmejeme, no ako trávia svoje voľné chvíle naše deti dnes, keď si pripomíname 65. výročie SNP?

-Erik Kližan-

Kalendárrium

3.9.1944 - v Prievidzi začal vychádzať časopis Povstanie

3.9.1989 - zomrela Lila Hojčová, publicistka, redaktorka, študovala v Prievidzi

4.9.1944 - utvorený partizánsky oddiel Dolné Vestenice

5.9.1949 - narodil sa Jozef Dorica, akademický maliar, reštaurátor, pôsobil v Bojniciach

6.9.1969 - odovzdaný do užívania kultúrny dom v Lazanoch

8.9.1969 - narodil sa v Zemianskych Kostolnoch Juraj Rajčáni, univ. pedagóg, filozof

8.9.1939 - narodil sa v Kostolnej Vsi Ján Futák, VŠ pedagóg, matematik

13.9.1944 - zomrel Ludovít Gašparovič, učiteľ, organizátor odboja, narodil sa vo Veľkej Lehote, pôsobil v Novákoch

14.-15.9.1974 - odovzdaný športový areál v Sebedraži

16.9.1949 - zomrel Andrej Cvinček, kňaz, politik, národovec, pôsobil v Novákoch

17.9.1719 - zomrel Ondrej Huňady, uhorský vicepalatin, pochovaný v Čereňanoch

17.9.1944 - bol zavraždený Anton Šalát, kňaz, redaktor, publicista, narodil sa v Necpaloch n/Nitr. (Prievidza)

18.9.1734 - narodil sa Václav Horník, kňaz, pedagóg, mecén, pôsobil v Bojniciach a Novákoch

20.9.1944 - nemecké vojská obsadili hornú Nitru

21.9.1614 - bol vydaný urbár povinností poddaných všetkých obcí bojnického panstva, písaný po slovensky

21.9.1829 - zomrel Jozef Šedý, kňaz, člen Slovenského učeného tovarišstva, pôsobil v Diviakoch n/Nitr.

21.9.1869 - narodil sa v Račiciach (Nitrici) Jozef Ernyei, historik, etnológ, múzejník

22.9.1824 - narodil sa Karol Heill, cirkevný hodnostár, pôsobil v D. Lelovciach, Diviakoch n/Nitr. a Novákoch

22.9.1924 - narodila sa vo Valaskej Belej Justína Kazimíra Martinčová, reholná sestra, trpitelka za vieru

23.9.1924 - narodil sa v Prievidzi Imrich Vysočan, akademický maliar, pôsobil v Prievidzi

24.9.1924 - katastrofálny požiar v Nevidzanoch

25.9.1949 - narodil sa v Zemianskych Kostolnoch Ján Mokoš, vojenský letec, študoval v Handlovej

27.9.1949 - zomrel v Prievidzi Ján Svitek, verejný činiteľ, organizátor odboja na hornej Nitre, narodil sa v Cigli

28.9.1919 - narodil sa Otmár Gergely, historik, archivar, pôsobil v Bojniciach

29.9.1934 - narodil sa Rudolf Dobiáš, spisovateľ pre deti a mládež, pôsobil v Novákoch

30.9.1689 - zomrel Štefan Tamóci, univ. pedagóg, teológ, filozof, narodil sa v Novákoch

Veža kostola prehovorila

Robotníci opravujúci vežu kostola sv. Mikuláša biskupa v Novákoch našli v podvežovej guli nevšednú schránku so zaujímavým obsahom štyri listiny a štyri balíčky mincí. Tento objav sa dal očakávať, pretože práve na toto miesto sa vždy počas opráv kostola ukladajú listiny dokumentujúce život obce a farnosti v tom-ktorom období. Život dokumentujú aj v tom období platné mince. Taký bol aj nález z predchádzajúcich dní, ktorý vzrušil novácku verejnosť.

„Boli to 4 listinné dokumenty. Prvý bol z mája 1813, je napísaný v latinčine a hovorí o vzniku a výstavbe kostola a jeho prvých rekonštrukciách. Zostavil ho kňaz Imrich Šándor. Druhú listinu napísal farár Vincent Hájek v novembri 1902, tak isto iba po latinsky a tento dopĺňa predchádzajúci. No tretí a štvrtý sú z 1. decembra 1935. Jeden napísal pán farár Gašpar Košťál v latinčine, no priložil aj preklad do slovenčiny, a druhý je pamätný list, ktorý napísala vtedajšia pracovníčka notariátu na požiadanie vtedajšieho obecného zastupiteľstva,“ približuje nález súčasná kronikárka Novák Mária Leitmanová.

Dokumenty z roku 1935 sú významným obrazom obdobia, v ktorom vznikli. Popisujú Nováky, ktoré boli vtedy ešte len poľnohospodárskou obcou. V dokumentoch sa

tak zobrazuje dobový život, ktorý sa s tým dnešným nedá ani len porovnať. Listiny doplnili i štyri balíčky vtedy platných rakúskych, uhorských, maďarských i československých mincí. Ako uvádza M. Leitmanová, historický význam tohto nálezu podčiarkuje aj skutočnosť, že stará novácka kronika sa nezachovala a čítajúc tieto listiny si vieme dosť plasticky predstaviť

politický, spoločenský, kultúrny i cirkevný život našich predkov. Podobnú listinu vložila do veže kostola aj v tomto roku. „Inšpirovali sme sa listinou z roku 1935 a preto na desiatich stranách ručne robeného papiera zdokumentujeme búrlivý život Novák v rokoch 1935 - 2009. Ale keďže toho miesta veľa nie je, záznam bude len stručný, heslovitý.“

No snažila som sa v ňom zachytiť všetko podstatné, čím naše mesto žilo a žije,“ dodala Mária Leitmanová. Samozrejme, do veže poputujú aj korunové a eurové mince, ktoré u nás platili vo všetkých obdobiach od roku 1935.

-Erik Kližan-

▲ „Mince z balíčka z rokov 1922 - 1933.“

◀ „Pamätnú listinu v roku 1935 podpísali všetci predstavitelia obce Nováky.“

Koncerty hviezd

▲ Karel Gott dostal v Prievidzi od fanúšikov mnoho darčiekov.

Po koncerte mnohonásobného zlatého slávika, megastar česko-slovenskej hudobnej scény Karla Gotta, ktorý koncom minulého mesiaca oslávil svoju sedemdesiatku tohoročným jediným koncertom na Slovensku v Lesnom parku v Prievidzi, zavítali alebo ešte zavítajú do Prievidze aj ďalšie hviezdy. V prvom rade to je česká rocková kapela Olympic na čele s Petrom Jandom. So svojimi hitmi Dynamit, Slzy tvý mámy, Jasná správa a ďalšie prilákal tisícky divákov.

Po českých veteránoch rocku, do Prievidze mieri aj svetová rocková legenda škótska skupina Nazareth, s jedným z najslávnejších „chraplákov“ za mikrofónom. V Prievidzi vystúpi po prvý krát a to 30. novembra 2009. Štvorica Škótov rozlačila svoju rockovú putovnú káru pred viac ako štyridsiatimi rokmi a v tom minulom pridal legendárny kvartet do svojej oficiálnej diskografie už 29-ty, veľmi svieži štúdiový album "The Newz".

V prievidzskej športovej hale budú dominovať najznámejšie hity a nepochybné publikum skupinu nepustí z pódia bez ich najslávnejšej pesničky "Love Hurt".

* Čierna kronika *

Munícia z Laskára

Počas demontáže starých kolajnic v Laskári 5. augusta 2009 našiel buldozerista v zemi ostrú trieštiu-trhavú delostreleckú strelu z obdobia II. svetovej vojny. Privolaný pyrotechnik ju zneškodnil. No napriek veku je takáto munícia stále mimoriadne nebezpečná.

Polnočná lúpež

Len hodinu po polnoci 30. júla 2009 prepadol v Prievidzi neznámy páchatel 19-ročného mladíka. Udrel ho do tváre a z nohavíc mu ukradol mobilný telefón, MP3 prehrávač, peniaze a osobné doklady. Chlapec okrem ľahkého zranenia utrpel škodu 270,-€. Lúpežníkovi hrozí trest 3 - 8 rokov.

Jasná žiara

V nočných hodinách z 28. na 29. júla 2009 polia medzi Košom a Novákmi osvecovala jasná žiara. No nebolo to zjavenie, ale požiar stohu slamy. Doposiaľ neznámy páchatel podpálením 150 ton slamy spôsobil majiteľovi škodu vo výške 3000,-€. Po odhalení mu hrozí trest až na tri roky. (erk)

Informačný servis...

KC MESTA NOVÁKY

Každý štvrtok o 18.00 h - Veľká sála KCMN - **Zumba** - dynamická latinsko-americká hudba a unikátne, exotické tanečné a aeróbne pohyby

28.8.2009 o 15.30 h - Námestie SNP - **65. výročie SNP** - pietny akt kladenia vencov k pamätníku
28.8.2009 o 19.00 h - Veľká sála KCMN - **ŠOFAR** - koncert kresťanskej hudobnej skupiny z Prievidze. Vstup voľný

KINO NOVÁKY

30.8.2009 o 18.00 h - **ŽENY MŮJHO MUŽA** - SR/ČR/ Maď., dráma, MP-12, vstupné 2,-
20.9.2009 - **DOBA LADOVÁ 3** USA, animovaná rozprávka, slovenský dabing, MP

MO Matice slovenskej

1.9.2009 - Mestský futbalový štadión - **NOHEJBALOVÝ TURNAJ** pri príležitosti osláv výročia prijatia ústavy SR

Medzinárodný vodnopólový turnaj "High Tatra Cup 2009"

Slovákom sa nedarilo

V dňoch 6. až 9. augusta 2009 sa odohral v Národnom centre vodného póla v Novákoch medzinárodný turnaj juniorov "Vysoké Tatry 2009" za účasti najlepších šiestich svetových vodnopólových družstiev tejto kategórie a to: Chorvátska, Srbska, Maďarska, Talianska, Čiernej Hory, Austrálie a juniorov Slovenska, ktorým patrí vo svete 12. až 15. miesto.

▲ Príprava družstiev pred zahájením Medzinárodného vodnopólového turnaja

▲ V poslednom zápase Slováci podľahli Čiernej Hore tesne 7:8.

Foto: P. Hudec

Tento medzinárodný turnaj sa konal v rámci kalendára Európskej vodnopólovej asociácie a bol pre všetky zúčastnené družstvá generálkou pred nadchádzajúcimi majstrovstvami sveta, ktoré sa uskutočnia 22. až 30. augusta 2009 v chorvátskom meste Šibenik.

V reprezentačnom družstve Slovenska hral aj hráč nováčkových vodných pólistov Marek Bielik.

Na turnaji sa im nedarilo a skončili na poslednom mieste.

Reprezentačné družstvo vodných pólistov SR sa zúčastní svetového šampionátu v Šibeniku, kde im budú súpermi družstvá z Austrálie, Chorvátska, Kanady a Francúzska. Veríme, že sa im bude v chorvátskych vodách lepšie dariť.

Konečná tabuľka umiestnenia družstiev turnaja juniorov:

1/SRBSKO	15 bodov
2/TALIANSKO	12 bodov
3/AUSTRALIA	11 bodov
4/MAĎARSKO	10 bodov
5/CHORVATSKO	9 bodov
6/MONTE NEGRO	4 body
7/SLOVENSKO	0 bodov

Ing. Milan Kupka
ved. NCVP v Novákoch

Rýchlostní kanoisti na európskom a svetovom šampionáte

Štyria členovia Klubu rýchlostnej kanoistiky Juraj Oršula, Miroslav Zaťko, Lucia Mištinová a Marián Goga sa zúčastnili koncom júla na juniorskom svetovom šampionáte v Moskve. V silnej a kvalitnej konkurencii svojimi výkonmi nesklamali. Juraj Oršula sa v C1 na 1000m prebojoval do B-finále, čo mu vynieslo desiate miesto a na 500m obsadil ôsmu priečku a tak celkovo obsadil sedemnáste miesto. Miroslav Zaťko sa tiež

prebojoval do B-finále, kde v K1 na 500m skončil štvrtý, celkovo bol trinásty. Marián Goga s reprezentačnými kolegami v K4 na 500m obsadil ôsme miesto a na 1000m si vybojovali piate miesto, celkovo skončili na 14. mieste. Lucia Mištinová obsadila s reprezentantkou Trenčína v K2 na 1000m piate miesto v B-finále, celkovo štrnástu a v K4 na 500m bola s kolegynami tretia v B-finále a tak skončili na 12. mieste.

Nováčanka Ivana Kmeťová si spoločne s Bratislavčankou Martinou Kohlovou vybojovali 16. augusta 2009 na majstrovstvách sveta v kanadskom Dortmunde v rýchlostnej kanoistike bronzové medaily v disciplíne K2 žien na 200m. Na 500m naše reprezentantky zvíťazili v B-finále, čo znamenalo ich celkové 10. miesto. Ľubomír Hagara skončil siedmy v A-finále C1 mužov na 200m.

-rch-

NOVÁCKY CHEMIK - mesačník regionálnych zaujímavostí, vydávajú Novácke chemické závody, a. s.

Redaktor a predseda redakčnej rady: Lubica WALOVÁ. **Redakčná rada:** Ing. Stanislava RAJČIGELOVÁ, Ing. Darina GOGOVÁ, Ing. Vladimír JANČICH, Ing. Jozef UHEREK. **Adresa redakcie:** Novácke chemické závody, a. s., M. R. Štefánika 1, 972 71 Nováky, tel.: 046/568-4663, fax: 046/568-9250, e-mail: lubica.walova@nchz.sk

Zaregistrované: Okresný úrad v Prievidzi, odbor regionálneho rozvoja a iných odvetvových vzťahov, pod registračným číslom EV - 978/08.

Grafika a tlač: TIMAN SLOVAKIA, s.r.o., BOŠANY

Zadarmo pre zamestnancov NCHZ, NCHZ Energetika, a. s. a obyvateľov mesta Nováky. Nepredajné.

Autorské práva na texty a snímky uverejnené v časopise NOVÁCKY CHEMIK sú vyhradené. Preberanie a používanie fotografií, textových a iných materiálov je bez písomného súhlasu NCHZ zakázané.